

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Armachan. Et Cassellen. Archiepiscopis, & Episcopo Laomen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

* In Tertia Col-
leſ. univerſorū

de ferenda ſententia cum viris prudenti-
bus tractaretis, * diverſorum inveniftis
diverſa conſilia, (quibuſdam dicentibus
appellationi ſimpliciter deferendū, aliis
autem appellationi deferendum non eſ-
ſe; nonnullis etiam aſſerentibus appel-
lationem nullatenus tenuiſſe, cum mu-
lier non ſit viro reſtituenda ſuſpecto, niſi
de impunitate ſufficienti præſtita cau-
ſione) vos in tanta varietate nos conſu-
lere voluiſtis, qualiter eſſet in hoc nego-
tio procedendum. Nos ergo conſulta-
tioni veſtræ de fratrum noſtrorum conſi-
lio taliter reſpondemus, quòd licet ordo
judiciarius in aliis controverſiſ obſer-
vandus, in matrimonialibus cauſis non
uſquequaque ſervetur; quia tamen in
præſenti negotio non eſt actum de fœde-
re matrimonij, ſed de crimine adulterij,
per quod ad ſeparationem conjugum
non ad conjunctionem intenditur, cum
lite non conteſtata teſtes fuerint recepti,
& atteſtationes etiam publicatæ, ſive
deferendum ſive non deferendum appel-
lationi fuiſſet, non eſt ad diffinitivam
ſententiam procedendum; potuit tamen
præfatus Ca. propter contumaciam ex-
communicationis vinculo innodari. Da-
tum Peruſij, XV. Kal. Octobris.

*ZEMOVICEN. EPISCOPO
& Abbati S. Eparchij Engoliſmen.*

Epift. 363.
Vt ablata Ec-
cleſiæ bona de-
tentione reditus
reſtituantur.

Veniens ad præſentiam noſtram di-
lectus filius I. Petragoricens. Deca-
nus contra. P. de Rocenat. & S. Archi-
diac. Petragoricens. G. & Ar. Diacon.
quæſtionem intendit, aſſerens quòd cum
decanatum ipſius Eccleſiæ per donatio-
nem dilecti filij noſtri Ior. tr. ſanctæ Pu-
dentianæ Preſb. Card. tunc in partibus
illius apoſtolicæ ſedis Legati de aſſenſu
Epilcopi & Cap. loci illius canonicè
fuiſſet adeptus, ipſi redditus & alia bona
quæ prædeceſſores ipſius Decani per
XL. annos & ampliùs pacificè tenuerūt,
in ejus præjudicium detinent occupata,
& reddere contradicunt, cujus aſſertione
A. Clericus, qui ex adverſa parte pro-
curator ad ſedem apoſtolicam fuerat de-
ſtinatus, inſciabatur omnino, dicens
quòd ea quæ illi pro quibus venerat poſ-
ſidebant, nullatenus idem Decanus vel
prædeceſſores ejus decanatus nomine te-
nuerunt. Quia igitur ſuper his nobis ve-
ritas non poterat denudari, de utriusque
partis aſſenſu diſcretionis veſtræ per apo-
ſtolica ſcripta mandamus quatenus ſi

præmiſſis veritas ſuffragatur, memora-
tos Archidiac. & alios prædictorum red-
dituum detentores ad reſtitutionem il-
licite detentorum per cenſuram eccle-
ſiaſticam, ſicut juſtum fuerit, appella-
tione poſtpoſita compellatis; audituri
ſi quid fuerit quæſtionis, & appella-
tione remota ſine debito decifuri. Teſtes
autem &c. Nullis literis obſtantibus, ſi
quæ apparuerint præter aſſenſum par-
tium à ſede apoſtolica impetratæ. Dat.
Reat. II. Id. Auguſti.

*ARMACHAN. ET CASSELLEN.
Archiepiſcopis, & Epilcopo
* Laomen.*

Cum olim D. Clericus ad ſedem
apoſtolicam de Hiberniæ partibus
acceſſiſſet, bonæ memoriæ C. Papæ præ-
deceſſori noſtro diverſas diverſorum
Prælatorum Hibernien. literas præſen-
tavit, quibus ſe aſſerebat in Epilcopum
fuiſſe Roſcen. electum. Cumque nullus
appareret qui aliquid proponeret con-
tra eum, dictus prædeceſſor noſter ei
per bo. me. A. Albanen. Epilcopum mu-
nus fecit conſecrationis impendi, & ad
ſuam eum remiſit Eccleſiam conſecra-
tum. Poſtmodum verò dilecti filij Flor.
& * E. monachi ad ejuſdem prædeceſſo-
ris noſtri præſentiam acceſſerunt; quo-
rum uterque ſe aſſeruit à Canonicis Ec-
cleſiæ Roſcen. electum. Sed idem F. quòd
prædictus D. ad eandem Eccleſiam fuiſ-
ſet apud ſedem apoſtolicam, quam per
falſas literas circumvenerat, conſecra-
tus, expoſuit. propter quod idem præ-
deceſſor noſter cauſam eorum vobis fra-
tres Caſſelen. & * Laomen. Epilcope ſub
ea forma commiſit, ut de forma & pro-
ceſſu electionis memorati D. ſolicite
quæreretis; & ſi eum electum canonicè
fuiſſe conſtaret, ipſum faceretis pacifica
poſſeſſione gaudere, alioquin inter præ-
dictos F. & E. audiretis cauſam, & cujus
electionem canonicam & magis rationa-
biliter factam inveniretis, ratione præ-
via curaretis alterius electioni præferre,
ac tu frater Caſſellen. alterum eorum,
quem rationabiliter duceres confirman-
dum, in Epilcopum conſecraretis. Verùm
(ſicut ex literis veſtris accepimus) cum
dictæ commiſſionis vobis fuiſſent literæ
præſentatæ, juxta tenorem earum pri-
mò de electione prædicti D. inquirere
voluiſtis. Sed cum à vobis tertio citatus,
veſtro ſe nolle conſpectui præſentare,
D d iij

* In Tertia Col-
leſ. Lavin.
Epift. 364.
Quòd in cauſa
contra Electum
Roſcenſem
procedant.
Cap. Cum olim.
De dolo & con-
tumacia.

* In Tertia Col-
leſ. G.

* In Tertia Col-
leſ. Laarenſis.

procedentes in causam, tam ex testimonio Cleri & populi Roscen. Ecclesie, quam assertionem illustris Regis Corcaie & Prælatorum ipsius provincie de prædicto F. electionem fuisse celebratam canonicè didicistis, & eam postmodum auctoritate curastis apostolica confirmare; præsertim cum Decanus, Archidiaconus, Cantor, Thesaurarius, & totus Clerus & populus Roscen. Ecclesie dictum D. se non elegisse constanter asserent, nec de prædicti E. monachi electione aliquatenus cogitasse. Interim autem memoratus D. ad apostolicam sedem accedens, & nullam penitus de commissione prædicta vel etiam de prædictorum electionibus faciens mentionem, nobis suggerere non expavit quod cum ad Roscen. diocesim cum prædictis prædecessoris nostri literis remearet, supradictus Rex Corcaie ipsi fecerat inhiberi ne diocesim vel Ecclesiam Roscen. intraret, donec ei certam solveret vel saltem promitteret pecunie quantitatem. Cum autem postmodum amici ejus, præter ipsius conscientiam, certa Regi munera promisissent, ipse ad Ecclesiam suam admittus, in ea per annum dimidium ministravit. Sed cum promissam ab amicis suis pecuniam noluisse exolvere, Rex ira commotus, Decano mandavit ut ei reverentiam nullatenus exhiberet. Qui licet dicto D. juramento teneretur astrictus, quia tamen ab eo pro filio suo adhuc parvo archidiaconatum non potuit obtinere, quinta feria majoris hebdomadæ, oleum quod benedici debuerat, furari præsumpsit; & quamvis propter hoc ab eo fuerit excommunicationis vinculo innodatus, nihilominus tamen tertia feria septimanæ sequentis Roscen. Ecclesie libros surripuit, & ad Regem contra ipsum se transferre minime dubitavit. Quorum duorum molestiis fatigatus, terram ipsius Regis coactus exivit. Propter quod à nobis ad venerabilem fratrem nostrum Fernen. Episcopum & conjudices suos literas impetravit, qui memoratum Regem diligentius inducerent & monerent ut ipsum sine alicujus exactione pecunie ad Ecclesiam suam securè redire permitteret, & administrationem episcopatus tam in temporalibus quam spiritualibus exercere: alioquin eum excommunicationis vinculo innodarent, & terram ejus subjicerent interdicto, neutram relaxa-

turi sententiam donec super receptione ipsius mandatum apostolicum adimpleret: memoratum quoque Decanum, si eis de præmissis constaret, ab officio beneficiique suspensum ad sedem apostolicam venire compellerent, & donec resipisceret, excommunicatum facerent publicè nunciari. Præterea contra Episcopum Corcaien. & F. Monachum literas impetravit, asserens eundem Episcopum jura Roscen. Ecclesie detinere, ac eundem F. monachum in Archidiaconum & Clericos manus iniecisse temerè violentas. Ceterum eodem D. à nobis cum hujusmodi literis recedente, ferè post trium mensium spatium dictus F. monachus ad sedem apostolicam accessit, & ex parte vestra nobis literas præsentavit: quæ, qualiter à vobis in commissione prædicta processum fuerat, continebant. Cum fratribus igitur nostris habito super hoc diligenti tractatu, timentes ne sicut prædecessor noster per literas, quas idem D. ei præsentaverat, dicitur circumventus, nos etiam circumveniri contingeret per literas vestras nobis ab eodem monacho præsentatas, volentes adhuc misericorditer agere cum absente, ut & ejus malitia fortiùs vincatur, dictum F. monachum ad vos communiter duximus remittendum, fraternitati vestræ per apostolica scripta districtè præcipiendo mandantes quatenus eo non obitante quod ejus fuit electio confirmata, supradictum D. si in Hibernia poterit inveniri, legitime citetis ad causam, & facultate sibi defensionis indulta, solum Deum habentes præ oculis, in causa ipsa canonicè procedatis. Quod si forsan in Hibernia inventus non fuerit, indulto ei unius anni spacio, ex quo ad nos, etsi non verbo, factò tamen intelligitur provocasse, arrepto itinere ad sedem apostolicam veniendi, dicto F. administrationem Roscen. diocesis tam in spiritualibus quam temporalibus auctoritate freti apostolica committatis. quo elapso, eum non differatis in Episcopum, sicut canonicum fuerit, consecrare. Si verò prædictus D. inventus in Hibernia, & citatus legitime, infra tres menses vestro se conspectui denuo contempserit præsentare, ad consecrationem prædicti F. (sicut dictum est) omni contradictione postposita procedatis. Ne autem per appellationis vel recusationis subsidium vester possit impediri proces-

sus, partibus omnem appellationis & reculationis penitus interdicimus facultatem; ne contingat Roscen. Ecclesiam, quæ ferè triennio jam vacavit, diutiùs carere pastore. Ad hæc, vobis, fratres Archiepiscopi, per apost. scripta mandamus, & districtè præcipimus ne nobilis viri Comitum de Mauritania vel cuiusquam secularis potestatis gratia vel timore prætermittatis ulterius quin electos canonicè confirmetis; confirmatis, prout ad vos pertinet, sine dilatione qualibet consecrationis beneficium impensuri, ne plus videamini homini quàm Deo deferre. Quòd si omnes &c. duo vestrum &c. Datum Perusij, XV. Kal. Octobris.

HOMINIBVS S. AGATHES.

Epist. 365.
Confirmantur
consuetudines
eius rationabi-
les & antiquæ.

Cum à nobis petitur &c. usque ad verbum annuentes, ad instantiam dilecti filij G. de Labro Subdiaconi nostri rectoris Masan. apostolicæ sedis Legati, antiquas rationabiles & approbatas consuetudines vestras & hæcenus observatas auctoritate vobis apostolica confirmamus &c. Nulli ergo &c. Datum Perusij, XI. Kal. Octobris.

CAPITVLO, CLERO, ET POPVLO
tam civitatis quàm diocesis
Leihglennen.

Epist. 366.
De electione &
consecratione
Episcopi Leih-
glennenfis.

Ex literis venerabilium fratrum nostrorum Ardmacan. & Cassellen. Archiepiscoporum, Oseriæ & Darien. Episcoporum, & vestris accepimus, quòd Ecclesia vestra pastore vacante, in venerabilem fratrem nostrum I. nunc Episcopum vestrum, tunc autem Rossevall. Abbarem, unanimiter convenistis, electionem de ipso canonicè celebrantes. Quia verò venerabilis frater noster Dublinen. Archiepiscopus Metropolitanus vester à sua diocesi & Ecclesia exulabat, nec ideo ad eum super hoc recurrere potuistis, electionem vestram dicto Archiepiscopo Cassellen. tunc apostolicæ sedis Legato curavistis humiliter præsentare; qui eam auctoritate, quaungebatur, apostolica confirmavit, sed propter contradictionem Ademundi de Vallon. officialis nobilis viri Comitum de Mauritania electo ipsi consecrationis noluit beneficium exhibere. Nos igitur electionem ipsam canonicam attendentes, & de persona celebratam idonea, & à præfato Archiepiscopo confirmatam, (quo-

Vide epist. seq. &
Regium de He-
veden ad an-
1397. circa fi-
nem.

rum primum & ultimum sufficienter per prædictas literas & quarundam personarum, quas secum habebat, testimonia, quæ ad majorem cautelam sub juramento recepimus, probatur; de secundo verò per examinationem personæ apud sedem apostolicam * vobis factam constat manifestè) confirmationem ab eodem Archiepiscopo factam ratam habuimus, & electum ipsum nostræ humilitatis ministerio curavimus in Episcopum consecrare. Eum ergo ad gerendam Ecclesiæ suæ sollicitudinem ad eandem remittentes Ecclesiam consecratum, universitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus eum recipientes humiliter & devotè, tanquam pastorem & Episcopum animarum vestrarum honorare curetis, & de universis justitiis ad eum spectantibus ei sine dilatione qualibet respondere, statuta & mandata ipsius recepturi humiliter, & inviolabiliter servaturi. Datum ut supra.

* Leg. à nobis

NOBILI VIRO
Comiti de Mauritania.

Epist. 367.
Vt ecclesiasti-
cam libertatem
& privilegia
non perumpat.

Quòd contra Deum & ecclesiasticam libertatem per officiales tuos in animæ tuæ perniciem in causis spiritualibus indebitam tibi jurisdictionem usurpas, non attendens quòd Ozias Rex, quia præsumpsit incensum offerre, lepra fuit in fronte percussus, quòd viros ecclesiasticos exulare cõpellis, quòd electionibus canonicè factis repugnare præsumis, miramur non modicum, & non minùs tibi quàm Ecclesiarum gravamini condolemus. Cum enim noveris quòd omnis est potestas à Deo, & quòd usque adeo humana est infirmitas imbecillis, ut nec adicere possit ad staturam suam cubitum unum, nedum regni sibi folium vendicare, dolemus quòd contra eum & sponsam ejus Ecclesiam videris supercilium assumpsisse per quem Reges regnant & Principes dominantur; qui potentes deponit, & humiles & justos exaltat, superbiorum & sublimium colla propria virtute conculcans; per quem si cuperes exaltari, te in ipsius oculis humiliare deberes: quoniam omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur, juxta testimonium Veritatis. Nam ut alia quæ in libertatis ecclesiasticæ præjudicium attentasse diceris omittamus, & ut transeamus sub silen-